

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” จังหวัดเชียงใหม่” เป็นการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการดำเนินงานด้านการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชุมชนในโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ รวมถึงเพื่อศึกษา ปัญหา แนวทางการแก้ไข และข้อเสนอแนะของกลุ่มชุมชนในการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มชุมชนที่มีการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใน โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีอำเภอทั้งหมด 22 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ 169 ตำบล 315 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Sampling Method) ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ 77 กลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามโดยนำไปถามกรรมการกลุ่มชุมชนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลที่ได้มาศึกษาวิเคราะห์ผล โดยเข้ามาคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะของกลุ่มชุมชน การดำเนินการของกลุ่ม รวมถึงการตลาดและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในแต่ละตำบล ตลอดจนเพื่อให้ทราบถึง ปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไขของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” โดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ฐานนิยม ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำ ผลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าไค-สแควร์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและความพร้อมด้านการผลิตและการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชุมชน (ตัวแปรตาม) ได้ผลสรุปดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะของกลุ่มชุมชน

ผลการศึกษา พบว่า ระยะเวลาในการจัดตั้งกลุ่มชุมชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของจังหวัดเชียงใหม่ จะมีระยะเวลาจัดตั้งโดยเฉลี่ยประมาณ 6 ปี สูงสุด 20 ปี และต่ำสุด 6 เดือน โดยมีระยะเวลาอยู่ในระหว่าง 4-6 ปีมากที่สุด จำนวน 31 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 40.2 และมีระยะเวลาการจัดตั้งมากกว่า 10 ปีน้อยที่สุด คือ มีจำนวน 3 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 3.9 กลุ่มชุมชนมีจำนวนสมาชิกในกลุ่ม โดยเฉลี่ยประมาณ 28 คน โดยมีจำนวนสมาชิกมากที่สุด 160 คน น้อยที่สุด

3 คน มีจำนวนสมาชิกอยู่ระหว่าง 11 – 25 คน มากที่สุด จำนวน 26 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 33.7 กลุ่มชุมชนจะมีเงินทุนและเงินหมุนเวียนในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเฉลี่ย 67,571.43 บาท โดยมีเงินทุนสูงสุด 1,795,000 บาท ต่ำสุด 5,000 บาท ซึ่งกลุ่มชุมชนมีเงินทุนหมุนเวียน อยู่ระหว่าง 10,001 – 30,000 บาทมากที่สุด จำนวน 35 กลุ่ม คิดเป็น ร้อยละ 45.5

ประเภทของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชุมชน พบว่า กลุ่มชุมชนมีการผลิตกันอย่างหลากหลาย สามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 3 ประเภท และผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มผลิตมากที่สุดคือ การแปรรูปอาหาร เพื่อบริโภคมากที่สุด คือ มีจำนวน 37 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมาเป็นสินค้าประเภทงานแกะสลัก และงานหัตถกรรม จำนวน 23 กลุ่ม ร้อยละ 29.9 และเป็นสินค้าประเภท ผ้าพื้นเมือง สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม น้อยที่สุด จำนวน 17 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 22.2 กลุ่มชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีการตั้งชื่อผลิตภัณฑ์หรือสินค้า จำนวน 65 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 84.4 และมีกลุ่มชุมชนเพียง 12 กลุ่ม ที่มีการจัดตั้งชื่อกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 15.6

ผลการศึกษาการจัดกลุ่มและการรับสมัครสมาชิกกลุ่ม พบว่า การจัดตั้งกลุ่มชุมชนส่วนใหญ่ จะมีการจัดตั้ง โดยการรวมกลุ่มกันเพื่อจัดตั้งเอง จำนวน 61 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 79.2 และ การรับสมัครสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ สมาชิกจะมาสมัครเข้ากลุ่มด้วยตนเอง จำนวน 63 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 81.8

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชุมชน

2.1 ข้อมูลด้านการบริหารจัดการของกลุ่มชุมชน

การบริหารจัดการกลุ่มของกลุ่มชุมชนใน โครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” มีระยะเวลาการดำเนินงาน 5 – 6 ปีมากที่สุด จำนวน 24 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 31.2 กลุ่มมีจำนวนสมาชิก ร่วมกันผลิตมากกว่า 20 คน จำนวน 34 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 44.1 สามารถทำการผลิตได้อย่างต่อเนื่องต่อเนื่องทุก จำนวน 41 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 53.2 โดยกลุ่มส่วนใหญ่ไม่มีการใช้เครื่องจักรช่วย ในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของกลุ่มจำนวน 42 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 54.5

2.2 งบประมาณและเงินทุนหมุนเวียน

กลุ่มชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำระบบบัญชีจำนวน 53 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 68.8 แหล่งเงินทุนหลักของกลุ่มชุมชน พบว่ามาจากการลงทุนของสมาชิก จำนวน 61 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 79.2 โดยพบว่ากลุ่มชุมชนส่วนใหญ่ มีสัดส่วนการลงทุนมากกว่า 70% จำนวน 62 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 80.5

2.3 ข้อมูลด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์

ผลการศึกษาข้อมูลด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ พบว่า คุณภาพสินค้าของกลุ่มชุมชนได้รับการรับรองคุณภาพจาก อย. และ มอก. จำนวน 13 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 16.9 โดยส่วนใหญ่ไม่ได้รับการรับรองคุณภาพจาก อย. หรือ มอก. จำนวน 64 กลุ่ม คิดเป็น ร้อยละ 83.1 แต่ได้รับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์หรือสินค้าจากหน่วยงานระดับจังหวัด จำนวน 14 กลุ่ม คิดเป็น ร้อยละ 18.2 มีกลุ่มที่ไม่ได้รับการรับรองคุณภาพจากหน่วยงานใด ๆ เลย จำนวน 50 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 64.9 กลุ่มชุมชนส่วนใหญ่มีการพัฒนารูปแบบสินค้า โดยมีการบรรจุหีบห่อสินค้า จำนวน 42 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 54.5 และกระบวนการผลิต การผลิตสินค้าของกลุ่มชุมชนทั้งหมดไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2.4 ข้อมูลด้านแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์

กลุ่มชุมชนมีแหล่งจำหน่ายสินค้าของกลุ่ม 3 แห่ง และมากกว่า 5 แห่งขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 20 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 26.0 เท่า ๆ กัน โดยมีแหล่งจำหน่ายในระดับจังหวัดและต่างจังหวัด จำนวน 48 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 26.8 ในด้านความต่อเนื่องทางการตลาดพบว่า กลุ่มชุมชนส่วนใหญ่มีการจำหน่ายตลอดทั้งปี จำนวน 68 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 88.3

2.5 การใช้วัตถุดิบในการผลิต

ผลการศึกษาข้อมูลด้านการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชุมชน พบว่า กลุ่ม ชุมชนส่วนใหญ่มีแหล่งวัตถุดิบในท้องถิ่น จำนวน 41 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 53.2 มีแหล่งความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น มากที่สุด จำนวน 38 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 49.4 ส่วนความต่อเนื่องในการผลิต พบว่า กลุ่มชุมชนมีความสามารถผลิตได้ตลอดทั้งปี จำนวน 60 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 77.9

2.6 ข้อมูลระดับความพร้อมของกลุ่มชุมชน (เกณฑ์การให้คะแนนตามหลักของกรมส่งเสริมการเกษตร)

ผลการศึกษาระดับความพร้อมของกลุ่มชุมชน โครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มชุมชนส่วนใหญ่มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง (HH) จำนวน 46 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 59.7 รองลงมา มีความพร้อมอยู่ในระดับน้อย (H) จำนวน 27 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 35.1 และมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก (HHH) จำนวน 4 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 5.2

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของกลุ่มชุมชน ในด้านข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะกลุ่ม ปัจจัยด้านการดำเนินการ ปัจจัยด้านการผลิตและการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์กับความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” กับปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระ ในด้านข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม ด้านการดำเนินงานกลุ่ม การผลิตและการจัดจำหน่ายของกลุ่มที่ทำการศึกษาทั้งหมด 12 ปัจจัย มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3 ปัจจัย ดังนี้คือ

ปัจจัยทางด้านข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม คือ เงินทุนในดำเนินงานของกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยเกี่ยวกับอายุของกลุ่มชุมชน จำนวนสมาชิกของกลุ่ม ไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” แต่อย่างใด

ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการดำเนินการกลุ่มชุมชน พบว่า การจัดทำระบบบัญชี มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ปัจจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกของกลุ่ม การบริหารของกลุ่ม แหล่งเงินทุนของกลุ่ม ไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” แต่อย่างใด

ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการผลิตและการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ พบว่า การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ปัจจัยเกี่ยวกับแหล่งความรู้ในการผลิต แหล่งวัตถุดิบในการผลิต การใช้แรงงานในการผลิต สถานที่จำหน่ายหรือร้านค้าของกลุ่ม ไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” แต่อย่างใด

ตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไข และข้อเสนอแนะของกลุ่มชุมชนในการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” นั้น มีปัญหา 3 ด้านด้วยกัน คือ

- 1) ปัญหาเกี่ยวกับกลุ่ม ได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการผลิตของสมาชิก ผลผลิตของกลุ่ม ศักยภาพของสมาชิกหรือคุณสมบัติของสมาชิก รวมทั้งจำนวนสมาชิก
- 2) ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ เช่น การวางแผน บริหารจัดการกลุ่ม การจัดทำบัญชี รวมถึงการจัดตลาดให้แก่กลุ่ม
- 3) ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตและการจัดจำหน่าย ได้แก่ ความรู้ความสามารถของสมาชิกในการผลิต สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ล้นตลาด แรงงานในการผลิต แหล่งจำหน่ายสินค้านอกชุมชนเพื่อเป็นการขยายตลาดของกลุ่ม รวมถึงรูปแบบผลิตภัณฑ์และการรับรองคุณภาพสินค้า

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวข้างต้นของโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” มีดังนี้ ส่วนใหญ่แนะนำให้ภาครัฐเข้ามาสนับสนุนกลุ่มในด้านต่าง ๆ เช่น การเพิ่มศักยภาพกลุ่มหรือสินค้า การสนับสนุนเงินทุน จัดตลาดและช่องทางการจำหน่าย รวมถึงการลดขั้นตอนการขอรับรองคุณภาพสินค้าหรือผลิตภัณฑ์

อภิปรายผล

ความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

จากการศึกษาพบว่า มีกลุ่มชุมชนเพียง 4 กลุ่ม ที่มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก (HHH) คิดเป็นร้อยละ 5.2 ของทั้งหมด ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเจดีย์แม่ครัว (มันฝรั่งทอด และสาโท) กลุ่มแม่บ้านแม่โป่ง (นพรัตน์การทอ ผ้าบาติก) กลุ่มผู้ผลิตไวน์ ตำบลโป่งแยง (ไวน์) และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าไผ่ อำเภอคอยสะแก (กระเทียมคอง) และกลุ่มชุมชนส่วนใหญ่มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง (HH) จำนวน 46 กลุ่ม (ร้อยละ 56.7) รองลงมาพบว่ากลุ่มชุมชนมีความพร้อมระดับน้อย (H) จำนวน 27 กลุ่ม (ร้อยละ 35.1) นั่นว่า แสดงให้เห็นว่ากลุ่มชุมชนในโครงการส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านของการดำเนินงานและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มในระดับน้อยถึงปานกลางเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 94.8 ซึ่งถ้าพิจารณาถึงรายละเอียด จะพบว่า กลุ่มชุมชนส่วนใหญ่จะไม่มีความพร้อมในด้านของคุณภาพผลิตภัณฑ์หรือสินค้า สถานที่ตั้งหรือร้านค้าของกลุ่มชุมชนเอง และกลุ่มไม่ค่อยมีการส่งเสริมการขาย รวมถึงการบรรจุหีบห่อสินค้าด้วย แต่มีความพร้อมในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการและการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

อาจกล่าวได้ว่าการที่กลุ่มไม่มีความพร้อมในด้านของคุณภาพ และการจำหน่ายสินค้า อาจส่งผลให้การพัฒนาของกลุ่ม หรือขยายตลาดนั้นเป็นไปได้ยากด้วย เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยเน้นให้ประชาชนบริโภคสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพ ดังนั้นกลุ่มจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความพร้อมในด้านนี้อย่างเร่งด่วน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในอนาคต เพราะโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์หรือสินค้าของกลุ่มชุมชน รวมถึงการพัฒนารูปแบบ คุณภาพ การบรรจุหีบห่อ เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดและช่วยให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นช่วยเหลือตนเองได้

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

จากการตั้งสมมติฐานว่าปัจจัยด้านลักษณะทั่วไปของกลุ่มชุมชน ได้แก่ ปัจจัยด้านการดำเนินงานกลุ่ม ได้แก่ และปัจจัยด้านการผลิตและการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชุมชน ได้แก่ มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ผลการศึกษาพบว่า เงินทุนในดำเนินงานของกลุ่ม การจัดทำระบบบัญชี การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของกลุ่มชุมชน สามารถอธิบายได้ดังนี้

เงินทุนในดำเนินงานของกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของกลุ่มชุมชน จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มชุมชนส่วนใหญ่มีเงินทุนในการดำเนินงานกลุ่มไม่เกิน 68,000 บาท และจากผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กล่าวได้ว่า เงินทุนในการดำเนินงานของกลุ่มอาจส่งผลต่อความพร้อมของกลุ่ม เพราะกลุ่มชุมชนที่มีเงินทุนในการดำเนินการสูงกว่า ย่อมมีความพร้อมในการดำเนินงานกลุ่มมากกว่า เนื่องจากเงินทุน เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้กลุ่มชุมชนมีความพร้อม ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การผลิต การส่งเสริมการจำหน่าย การบรรจุหีบห่อ เป็นต้น ดังนั้นเงินทุนจึงอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

การจัดทำระบบบัญชี มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของกลุ่มชุมชน จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มชุมชนส่วนใหญ่มีการจัดทำระบบบัญชี โดยกลุ่มชุมชนที่มีความพร้อมมากมีการจัดทำระบบบัญชีมากกว่ากลุ่มชุมชนที่มีความพร้อมน้อย และกลุ่มชุมชนที่มีความพร้อมน้อยส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำระบบบัญชี ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการจัดทำระบบบัญชี เป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตการจัดจำหน่าย การจัดทำระบบบัญชีทำให้กลุ่มชุมชนทราบถึงความเคลื่อนไหวของกลุ่มชุมชนที่มีการจัดทำระบบบัญชี แสดงให้เห็นว่ากลุ่มมีการดำเนินงานที่เป็นระบบ จึงอาจส่งผล

ให้การจัดทำระบบบัญชีมีผลต่อความพร้อมของกลุ่มชุมชน ในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของกลุ่มชุมชน จากการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าของกลุ่มชุมชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการรับรองคุณภาพ แต่เมื่อพิจารณา กลุ่มชุมชนที่ได้รับการรับรองคุณภาพพบว่า กลุ่มชุมชนที่มีความพร้อมมากได้รับการรับรองคุณภาพของผลิตภัณฑ์หรือสินค้ามากกว่ากลุ่มที่มีความพร้อมน้อย จึงอาจส่งผลให้การรับรองคุณภาพมีผลต่อความพร้อมของกลุ่มชุมชน เนื่องจากกลุ่มชุมชนที่มีความพร้อม จึงอาจมีโอกาสในการได้รับการรับรองคุณภาพสูงกว่ากลุ่มที่มีความพร้อมน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ จิตลดา (2543) ที่กล่าวว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและจัดตลาดในเวลาเดียวกัน หน่วยงานราชการสามารถสนับสนุนงานวิจัยด้านการตลาด เพื่อหาช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรซึ่งจะเป็นการแก้ไขช่องทางการตลาดให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร นั่นคือ ถ้าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่ผ่านการรับรองคุณภาพแล้ว อาจทำให้กลุ่มมีความพร้อมในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือสินค้าของกลุ่มมากขึ้น และทำให้มีโอกาสด้านการเพิ่มช่องทางตลาดให้กลุ่มด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่า กลุ่มชุมชนในโครงการส่วนใหญ่ มีความพร้อมในด้านการดำเนินงาน และการจำหน่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง และไม่มีมีการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์หรือสินค้า รวมถึงยังไม่มีสถานที่ตั้งหรือร้านค้าของกลุ่มไม่มีการส่งเสริมการขาย และบรรจุหีบห่อสินค้า จึงควรมีการพัฒนากลุ่มโดยการเพิ่มศักยภาพและขยายช่องทาง การตลาด และวิธีการส่งเสริมการขาย รวมถึงการบรรจุหีบห่อที่ได้มาตรฐานและตรงความต้องการของตลาดหรือผู้บริโภค

2. ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มชุมชนที่มีเงินทุนในการดำเนินงานสูงกว่าย่อมมีความพร้อมในการดำเนินงานกลุ่มมากกว่า เพราะเงินทุนเป็นปัจจัยที่ช่วยให้กลุ่มชุมชนมีความพร้อมด้านการบริหาร การผลิต การส่งเสริมการขาย การบรรจุหีบห่อ เป็นต้น ดังนั้นรัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุน ความรู้ เทคนิค การสร้างสถานที่เก็บรักษาผลผลิตและดำเนินงาน รวม

ถึงอุปกรณ์การผลิตต่าง ๆ เพื่อช่วยให้กลุ่มชุมชนสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้ผลดีและมีคุณภาพตรงความต้องการตลาดมากขึ้น

3. จากผลการศึกษาระบบบัญชี กลุ่มชุมชนส่วนใหญ่มีการจัดทำบัญชีกลุ่ม ซึ่งเป็นการจดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต การจัดจำหน่าย ทำให้มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีผลต่อความพร้อมของกลุ่ม เพราะการทำระบบบัญชีทำให้เราทราบความเคลื่อนไหว และข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่ม ดังนั้นรัฐบาลควรจัดเจ้าหน้าที่เพื่อให้ความรู้ในด้านนี้แก่กลุ่ม ให้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ทั้งในเรื่องกำไร ต้นทุน ผลตอบแทน หรือจุดคุ้มทุนในการผลิต เพื่อให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

4. ผลการศึกษาด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ของสินค้าของกลุ่มชุมชน ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์หรือสินค้าของกลุ่ม แต่กลุ่มชุมชนที่มีความพร้อมมากจะได้รับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์หรือสินค้านั้นมากกว่ากลุ่มที่มีความพร้อมน้อย ดังนั้นหน่วยงานรัฐควรสนับสนุนให้กลุ่มชุมชนมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ และได้รับการรับรองคุณภาพ เพื่อที่จะเพิ่มโอกาสในการขยายช่องทางการตลาดของกลุ่มให้มากขึ้น เพราะสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองคุณภาพย่อมได้รับความน่าเชื่อถือมากกว่าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้รับการรับรองคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของกลุ่มชุมชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น จึงควรมีการศึกษากลุ่มชุมชนในพื้นที่อื่น ๆ รวมทั้ง ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ และกลุ่มที่ล้มเหลว ระดับต่าง ๆ ในอนาคต เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้สื่อต่าง ๆ เช่น การใช้ E – Commerce ที่ใช้ในปัจจุบันในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ การจัดหาตลาด และการกระจายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชุมชนในโครงการให้มากขึ้น

3. ควรมีการศึกษาคำความต้องการของผู้บริโภค เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการของโครงการ "หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์" ทั้งในและต่างประเทศ

4. ควรมีการศึกษา เพื่อการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยในระดับสากล

5. ควรมีการศึกษาระบบบัญชีสำเร็จรูปเพื่อช่วยการบันทึกข้อมูล และคำนวณหาผลตอบแทน จุดคุ้มทุนในการผลิตของกลุ่มชุมชน

6. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับวัสดุ วัตถุดิบ ที่สามารถใช้แทนวัตถุดิบที่ขาดแคลนในบางกิจกรรมการผลิต หรือเพื่อใช้ทดแทนเพื่อลดต้นทุนการผลิตของกลุ่ม